

MARULIĆEVA DJELA U VELIKOJ BRITANIJ

Franz Leschinkohl

UDK: 821.163.42.09 Marulić, M. (410)
Izvorni znanstveni rad

Franz Leschinkohl
M a i n z

Tragajući po europskim knjižnicama za djelima Marka Marulića uočio sam da su u Velikoj Britaniji ona naišla na veoma plodno tlo: iako se u toj zemlji nije tiskala nijedna Marulićeva knjiga, ipak se tamo nalazi mnogo njegovih knjiga i rukopisa.

Ali ne samo to: u Velikoj Britaniji čak i najpoznatije državne ličnosti, a to su bili kralj Henrik VIII. i njegov najbliži suradnik, kancelar Sir Thomas More, pokazali su veliko zanimanje za Marulićevu *Instituciju* i *Evandelistar*, pa su se u svojim djelima koristili tim knjigama.¹

Henrik VIII, koji se istaknuo u borbi protiv Luthera i reformacije kao »vjerni sin crkve« te u listopadu 1521. godine dobiva od pape Leona X. naslov *Defensor Fidei* (»Branitelj vjere«), u svojem djelu *Assertio septem sacramentorum adversus Martinum Lutherum* koristi se Marulićem, braneći učenje o sedam crkvenih sakramenata što ga je napao Luther u djelu *De captivitate Babylonica*.

Tragovi Marulićevih djela nalaze se i kod Morea u spisu *The Supplication of the Souls*, a i u knjizi *A Dialogue of Comfort*, koju je napisao za vrijeme svog petnaestomjesečnog tamnovanja u zatvoru u Toweru.

Vrijedno je spomenuti da je More, dok je još uživao kraljevo povjerenje i naklonost, objavio svoj *Responsio ad Lutheram* kao odgovor Lutheru na njegov spis *Contra Henricum regem Angliae* i na Lutherove napade na Henrikovo djelo *Assertio septem sacramentorum*.

Moreova knjiga *A Dialogue of Comfort against Tribulation*, za vrijeme stroge vladavine Henrika VIII. nije se smjela tiskati, iako je za to postojala mogućnost,

¹ Charles B é n é: »Henri VIII et Thomas More, lecteurs de Marulić«, *Colloquia Maruliana* V, Split 1996, str. 87-106.

jer je Moreov nećak, William Rastell, od 1529. imao tiskaru u kojoj je Moreu tiskao sva njegova izdanja. Tek početkom vladavine kraljice Marije I (katolkinje), 1553. godine, tiskao je prvo izdanje te knjige tiskara Richard Tottel u Londonu.²

Moreovim uhićenjem prestaje i Rastellov rad u tiskari, te on 1549. uslijed sve većeg pritiska vlasti na katolike napušta zemlju i odlazi u izgnanstvo u Flandriju, gdje radi na pripremi izdanja Moreovih sabranih djela. Vrativši se 1553. u Englesku, daje tiskati prvo izdanje *A Dialogue of Comfort*, završava rad na knjizi *The workes of Sir Thomas More* te daje i nju tiskati. Ta knjiga sa svoje 1492 stranice završena je 30. travnja 1557. a nosi posvetu kraljici Mariji.

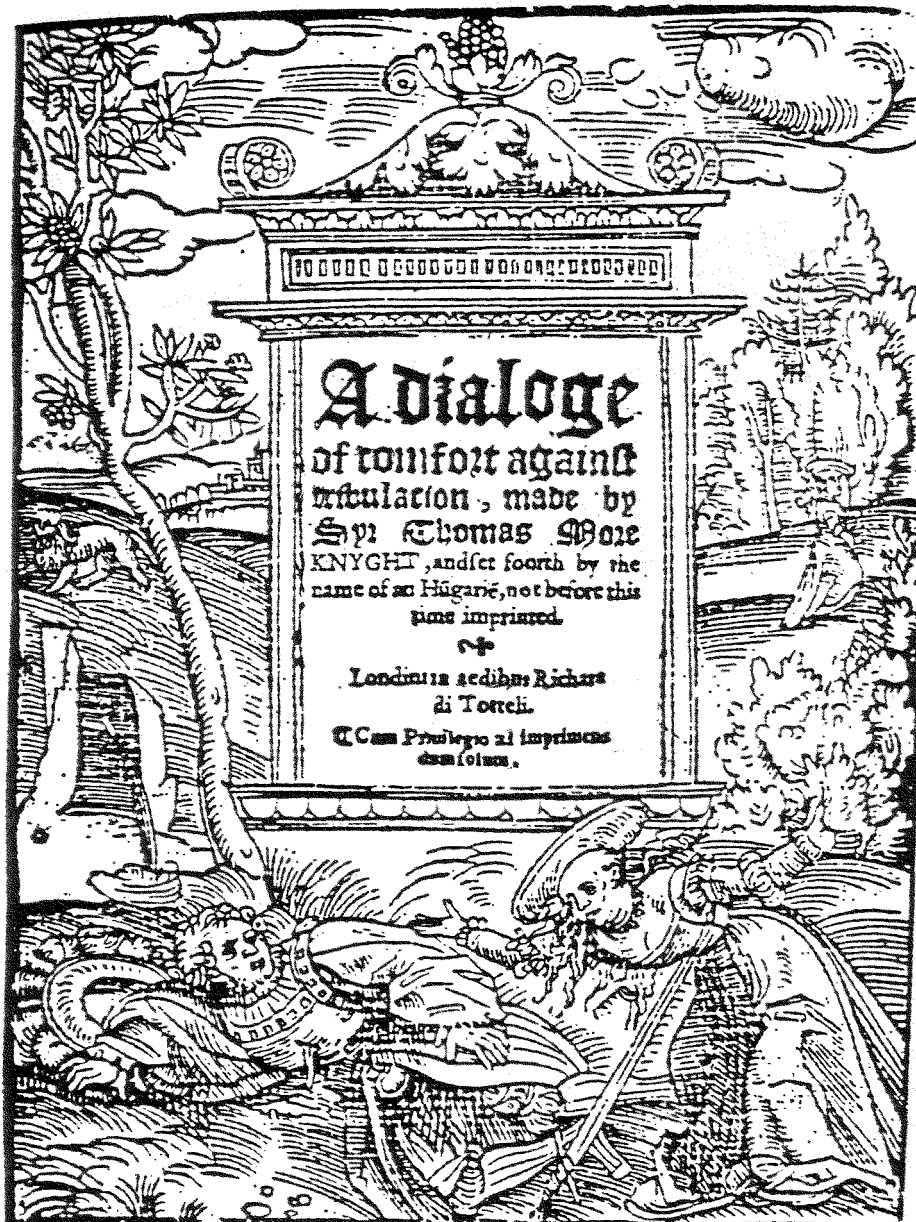
Pedeset godina poslije Moreova pogubljenja slična je sudbina zadesila i Philipa Howarda, grofa od Arundela (1557-1595), sina vojvode od Norfolka, koji je brodom napustio Englesku a time i Anglikansku crkvu, u nadi da će se nastaniti na kontinentu i priključiti Rimokatoličkoj crkvi. No, 14. travnja 1585, brod mu biva zaustavljen, on uhićen, vraćen u Englesku i bačen u Tower i na namještenom procesu s lažnim svjedocima osuđen na doživotnu robiju na kojoj će i ostati sve do smrti 1595. godine. Godine 1971. Rimaska ga je crkva proglasila svecem.

Za vrijeme svog desetogodišnjeg zatočeništva u Toweru Philip Howard se posvetio molitvi, čitanju i prevođenju vjerskih spisa i knjiga, te mu marulologija ima zahvaliti za prvi engleski prijevod Marulićeve *Carmen de doctrina* pod naslovom *A Dialogue Between a Christian, and Christ hanging on the Cross*, koju je preveo u zatočeništvu i koja je prvi put tiskana u godini njegove smrti, 1595, u tajnoj tiskari arundelskog dvorca.

Iako nijedna Marulićeve knjige nije tiskana na engleskom tlu, i to zbog stroge zabrane katoličkog tiska i proganjanja katoličkih vjernika, kako pod Henrikom VIII, tako i pod vladavinom Elizabete I. (1558-1603) i Jakova I (1603-1625), ipak je jedan engleski izdavač uspio objaviti jednu knjigu Marka Marulića, dakako ne u Engleskoj nego na kontinentu. To je dobro poznata *Institucija* Johna Fowlera, koja je tiskana u Antwerpenu 1577. godine. Knjiga se pojavila u sasvim novom ruhu i dobila novi naslov *Dictorum factorumque memorabilium libri sex*, a u njoj je prvi put *Carmen de doctrina* stavljena na početak knjige. Djelo je izdavač John Fowler posvetio kardinalu Karlu Boromejskom i isusovcima. I Fowler je bio prognanik, koji je napustio englesku i nastanio se u Antwerpenu gdje se posvetio izdavanju i tiskanju djela duhovnog sadržaja. Njegova će *Institucija* biti uzorom svim budućim izdanjima kako po izboru slova naslovne stranice, tako i po izgledu i sadržaju pa se ništa bitno neće mijenjati ni u izdanjima 1584, 1585, 1586, 1593, 1601, 1609. ni u onome iz 1686. godine koje je izdao Johann Wilhelm Friessem u Kölnu.

Vrijedno je ovdje spomenuti i Marulićeve rukopise (autografe i prijepise) koji se čuvaju u Velikoj Britaniji, a za koje smo doznali zahvaljujući istraživanjima Darka Novakovića u Engleskoj i u Škotskoj.

² Reprodukcijska naslovnica potječe iz kataloga izložbe *Thomas Morus* u organizaciji Moreanuma iz Düsseldorfa, održane u Gradskoj knjižnici u Nürnbergu 1987. Katalog je tiskan u *Pirckheimer-Jahrbuch* 1987, Regensburg 1987. Moreova knjiga je na stranici 154.

Moreova knjiga A Dialogue of Comfort against Tribulation, koju je tiskao Richard Tottel 1533. u Londonu

Tako se u British Library nalazi Marulićev latinski kodeks *Životopisa svetog Jeronima*,³ o kojima je svojevremeno Marulić u pismu od 4. travnja 1507. javio Jakovu Grasolariju u Veneciju,⁴ koji je tamo bio kanonik, notar i kancelar mletačkog Senata, da je kodeks završen i molio ga da ga dade tiskati, jer se Grasolari brinuo za tisak *Institucije i Evanđelistara*. Kako je taj kodeks, koji je poslije smrti Marulićeve bio predan Dominikanskom samostanu u Splitu, dospio u London, ne postoje bliži podaci, no Novaković je ustanovio da se kodeks 1790. nalazio u Ferrari kod Francesca Mainardia, a sredinom 19. stoljeća kod jednog člana londonske knjižarske obitelji Rodd, a odatle stigao u rukopisnu zbirku British Museuma.

Nije to jedini kodeks koji svjedoči o postojanju Marulićevih autografa u Velikoj Britaniji, jer je neumorni Darko Novaković u proljeće 1995. u Glasgowu, u tamošnjoj Sveučilišnoj knjižnici, otkrio kodeks s nepoznatim pjesmama Marka Marulića, a u ljeto iste godine je u oxfordskoj Bodleiani otkrio i Marulićev autograf rasprave *In epigrammata priscorum commentarius*.⁵

Kako je taj autograf iz dalekog Splita stigao u Oxford, nije poznato, ali postoje autentični podaci da se jedno vrijeme nalazio u Trevisu i da je prispio u oxfordsku knjižnicu 1836. godine.

Tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća preko se dnevnog tiska u Hrvatskoj mnogo štošta doznalo o rukopisima i autografima hrvatskih autora 16. i 17. stoljeća u Velikoj Britaniji, i to ponajviše kada ih je 27. lipnja 1966. svjetski poznata engleska aukcionarska kuća *Sotheby's* prvi put nudila na dražbi u Londonu na prodaju.

Bile su to *Propovijedi na hrvatskom jeziku* pjesnika Jurja Barakovića, *Cvijeće (Fioretti)* svetog Franje Asiškog na hrvatskom, *Dijalozi Grgura Velikog* u hrvatskom prijevodu, *Počatak od svake kriposti, milosti i duševnog utišenja* (pripisivan Marku Maruliću) i pjesma o svetom Jerolimu, također pripisivana Maruliću, i to sve iz ostavštine poznatog engleskog kolekcionara Sir Thomasa Phillipsa (1792-1872).

Phillips, koji je na brojnim putovanjima po Europi otkupljivao goleme količine starih rukopisa, i to u Veneciji, Beču, Budimpešti, Parizu, a 1859. je bio i u Zagrebu, te koji nije provjeravao ni vrijednost ni sadržaj kupljenih rukopisa, ipak je na taj način spasio od uništenja mnoga značajna književna djela i povijesne spise. Na svojoj drugoj dražbi, 21. rujna 1966, *Sotheby's* je nudio i rukopise Petra Zoranića, koje je otkupio bečki Institut za slavensku filologiju.

Nakon deset godina, 30. lipnja 1976, i to opet iz Phillipsove ostavštine *Sotheby's* je ponudio na dražbi rukopise Marka Marulića i Petra Hektorovića, koji su otkupljeni za 9720 funti sterlinga, odnosno za trideset i dva i po milijuna tadašnjih dinara. Tako su se barem neki rukopisi vratili u zemlju u kojoj su prije nekoliko stotina godina i nastali.

³ Darko Novaković: »Novi Marulić: Vita divi Hieronymi«, *Colloquia Maruliana* III, Split 1994, str. 5-66.

⁴ Miloš Milošević: »Sedam nepoznatih pisama Marka Marulića«, *Colloquia Maruliana* I, Split 1992, str. 5-53.

⁵ Darko Novaković: »Dva nepoznata Marulićeva rukopisa u Velikoj Britaniji«, *Colloquia Maruliana* VI, Split 1997, str. 5-78.

P r i l o g
MARULIĆEVE KNJIGE U VELIKOJ BRITANiji

British Museum London

- Bene vivendi instituta.* Basel 1513.
- De humilitate et Gloria Christi Marci Marvli opvs.* Impressit Venetiis Bernardinus de Vitalibus Venetus, MDXIX, Die XX, Iulij.
- Evangelistarium,* Basel 1519.
- Evangelistarium,* Köln 1529.
- Evangelistarium,* Köln 1529.
- Evangelistarium,* Köln 1529.
- Opus de religiose vivendi institutione.* Köln 1531.
- Evangelistarium,* Köln 1532.
- Dialogo di Marco Marvlllo.* Delle eccellenti uirtu, & marauigliosi fatti di Hercole. In Vinegia, MDXLIX.
- De vita religiose per exempla instituenda libri sex.*
u: *Exempla virtutum et vitiorum...* (J. Herold). Basilea, per Henricum Petre Mesne, Martio Anno MDLV. str. 1176-1442.
- Dictorum factorumque memorabilium.* Antwerpen 1577.
- Opera di Marco Marvlo. Da Spalato circa l'institutione del bvano, e beato vivere.* In Venetia, appresso Francesco, Gasparo Bindoni, & Fratelli, MDLXXX.
- Dictorum factorumque memorabilium.* Paris 1586. The date in the colophon is 1585.
- Regvm Dalmatiae et Croatiae gesta,* a Marco Marvlo Spalatensi Patricio Latinate donata. — Marci Maruli Patritii Spalatensis In eos, qui Beatum Hieronymum Italum esse contendunt.
u: Ioannis Lvcii Dalmatini De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Amstelaedami, apud Ioannem Blaev, MDCLXVI.
- Regvm Dalmatiae et Croatiae,* a Marco Marvlo Spalatensis. Patritio Latinitate donata. — Marco Marvli Patritii Spalatensis In eos, qui Beatum Hieronymum Italum esse contendunt. u: Ioannis Lvcii Dalmatini De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Amstelodami, apud Ioannem Blaey. 1668.
- Regvm Dalmatiae et Croatiae gesta,* a Marco marvlo Spalatensi patritio Latinitate donata.
u: *Scriptores rerum Hungaricarvm, Dalmaticarvm, Croaticarvm, et Sclavonicarvm veteras ac genvini.* Tomvs tertivs, cvra et stvdio Ioannis Georgii Schwandtneri. Vindobonae, Impensis Ioannis Pavli Kravs, 1748.
- Pjesme Marka Marulića.* Skupio Ivan Kukuljević Sakcinski. (Stari pisci hrvatski. Knjiga I. - Historia svete udovice *Judite*, str. 1-66) Zagreb 1869.
- Judita.* Epska pjesma u šest pjevanja. Uredio i protumačio Marcel Kušar. Uvodom popratio Petar Kasandrić. S osam slika u slogu i pet izvornih

- umjetničkih priloga od Otona Ivekovića i Celestina Medovića. Zagreb 1901.
- Regvm Dalmatiae et Croatiae gesta.*
- u: Letopis Popa Dukljanina. Uredio Ferdo Šišić. Beograd-Zagreb 1928.
- Latinske pjesme Marka Marulića.* Preveo Nikola Šop u: Zbornik u proslavu petstogodišnjice rođenja Marka Marulića 1450-1524. Uredili Josip Badalić i Nikola Majnarić. Zagreb 1950.
- Judita*, s drvorezima i inicijalima iz drugog izdanja (1522). Predgovor napisao Mihovil Kombol. Tekst *Judite* i tumač Marcela Kušara revidirao Vjekoslav Štefanić. Zagreb 1950.
- Quinquaginta Parabole.* Venetiis MDXVII Mensis februarij.
- Marulić i Zadar.* u: Maštrović (V.): Nekoliko crtica povodom Marulićeve proslave u Zadru. 1950.
- Marulićeve djela u zadarskim knjižnicama.* u: Maštrović (V.): Prilog Marulićevoj izložbi knjiga, 1950.
- Libar Marca Marula Splichianina V* chomse usdarsi *Istoria Sfete udouice Iudit* u uersi harauachi slosena chacho ona ubi uoiuodu Olopherna. (A fascimile of the edition of 1521). Split 1950.
- Katalog izložbe u Papalićevoj palači u Splitu*, prigodom petstogodišnjice rođenja Marka Marulića. (With illustrations, including Facsimiles). Split 1950.
- Marko Marulić, 1450-1524*, u: Usmani (M.A.) 1957. (Harvard Slavic Studies. vol. 3.).
- Davidias.* Priredio Josip Badalić. Zagreb 1954.
- Davidiadis libri XIV.* E codice Tavrineni in Ivcm protvlit Miroslavvs Marcovich. Merida-Venezuela. Universidad de los Andes. 1957.
- Marulić Marko*, u: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda. Marulić. Hrvatski književni zbornik. Zagreb 1968.
- Judita, Suzana, Pjesme*, Priredio Ivan Slamnig, Zagreb, Zora; Matica hrvatska, 1970. (*Pet stoljeća hrvatske književnosti*, knj. 4.)
- Davidias - Davidijada* / convertit commentariisque instruxit Branimir Glavičić - curavit et praefationem conscripsit Veljko Gortan. - Zagreb 1974.

British Library London

- Bene vivendi instituta.* Basel 1513.
- Marci Maruli Quinquaginta Parabole.* Industria francisci lucensis... in edib Petri Lichtenstein. Venetiis 1517.
- Evangelistarium.* Basel 1519.
- Evangelistarium.* Köln 1529.
- Evangelistarium.* Köln 1529.
- Evangelistarium.* Köln 1532.

- De humilitate et Gloria Christi Marci Maruli opus.* Impressit Venetiis Bernardinus de Vitalibus Venetus. MDXIX. Die XX. Iulij.
- Dialogo di Marco Marulo.* Delle eccellenti uirtu & marauigliosi fatti di Hercole. In Vinegia, appresso Battista & Stephano cugnati, Al Segno di S. Moise, MDXLIX.
- Dictorum factorumque memorabilium.* Antwerpen 1577.
- Dictorum factorumque memorabilium.* Antwerpen 1577.
- Opera di Marco Marvlo. Da Spalato circa l'institutione del bvano, e beato vivere.* In Venetia, appresso Francesco, Gasparo Bindoni & Fratelli, MDLXXX.
- Dictorum factorumque memorabilium.* Paris 1586.
- Opera di Marco Marulo Da Spalato circa l'institutione del buono, e beato vivere...* /tradotta in lingua toscana da Maestro Remigio fiorentino. In Venetia, MDLXIX.
- Regvm Dalmatiae et Croatiae gesta,* a Marco Marvlo Spalatensi Patricio Latinate donata. - Marci Maruli Patritii Spalatensis In eos, qui Beatum Hieronymum Italum esse contendunt.
u: Ioannis Lvcii Dalmatini De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Amstelaedami, apud Ioannem Blaev, MDCLXVI.
- Pjesme Marka Marulića.* Skupio Ivan Kukuljević Sakcinski. U Zagrebu, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1869. (Stari pisci hrvatski, knj. 1)
- Judita.* Epska pjesma u šest pjevanja. Uredio i protumačio Marcel Kušar. Uvodom popratio Petar Kasandrić. S osam slika u slogu i pet izvornih umjetničkih priloga od Otona Ivekovića i Celestina Medovića. Zagreb, izdanje Matice hrvatske 1901.
- Zbornik u proslavu petstogodišnjice rođenja Marka Marulića 1450-1524.* Uredili Josip Badalić i Nikola Majnarić. Zagreb 1950.
- Judita,* s drvorezima i inicijalima iz drugog izdanja (1522). Predgovor napisao Mihovil Kombol. Tekst *Judite* i tumač Marcela Kušara revidirao Vjekoslav Štefanić. Zagreb 1950.
- Katalog izložbe u Papalićevoj palači u Splitu* priređene prigodom petstogodišnjice rođenja Marka Marulića. (With illustrations, including MS. facsimiles.) Split 1950.
- Marulić i Zadar.* Nekoliko crtica povodom Marulićeve proslave u Zadru. (Pretiskano iz »Glasa Zadra«.) Vjekoslav Maštrović. Zadar 1950.
- Marulićeva djela u zadarskim knjižnicama.* Prilog Marulićevoj izložbi knjiga. (With plates). Vjekoslav Maštrović. Zadar 1950.
- Libar Marca Marula Splichianina* V chomse usdarski *Istoria* Sfete udouice *Iudit* u uersi harauchhi slosena chacho ona ubi uoiuodu Olopherna. (A facsimile of the edition of 1521), Zagreb 1950.

- Davidias*. Priredio Josip Badalić. (The Latin text with an introduction in Serbocroatian. With facsimiles) Zagreb, JAZU, 1954 - (Stari pisci hrvatski, knj. 31)
- Davidias libri XIV*. E codice Taurinensi in lucem protulit Miroslavus Marcovich. Merida-Venezuela. Universidad de los Andres. 1957.
- Marulić Marko, 1450-1524*. u: Mirko A. Usmiani. u: Harvard Slavic studies. Cambridge 1957.
- Marulić. Hrvatski književni zbornik*. Povodom stote godišnjice osnutka izdalo Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda. Zagreb. 1968.
- Judita, Suzana, Pjesme*. Priredio Ivan Slamnig. Zagreb, Zora; Matica hrvatska, 1970. (*Pet stoljeća hrvatske književnosti*, knj. 4)
- Davidijada* - Marci Maruli Delmatae Davidias. I convertit commentariisque instruxit Branimir Glavičić - curavit et praefationem conscripsit Veljko Gortan. - Zagreb 1974.
- Latinska djela I*. Preveo i uredio Branimir Glavičić. Split, Čakavski sabor, 1979. Književni krug, Split. Humanisti, knj. 4, sv. 1.
- De Veteris Instrumenti viris illustribus commentarium*. Marcus Marulus. edidit, Latina praefatione et indice instruxit Simon Jurić; introductionem Croaticam scripsit Raphael Bogišić. Zagreb, 1979.
- Versi harvacki*. Uredili Marin Franičević i Hrvoje Morović. Split, Čakavski sabor, 1979. (Splitski književni krug, Humanisti, knj. 2, sv. 1)
- Starozavjetne ličnosti* - De Veteris Instrumenti viris illustribus commentarium M. Maruli. Priredio i preveo Branimir Glavičić. Zagreb, SNL, 1984. (Biblioteka Latina et Graeca, knj. 4)
- Pouke za čestit život s primjerima*. Preveo i protumačio Branimir Glavičić. Zagreb, Globus, 1986.
- Judith*. Translated from the Croatian by Henry R. Cooper, Jr. New York, Columbia University Press, 1991. (East European Monographs, No. CCCII)
- Epistola domini Marci Marvli Spalatensis ad Adrianvm VI. Pontificem maximum...* 1522. Zagreb-Split, Nacionalna i sveučilišna biblioteka — Kršćanska sadašnjost - Crkva u svijetu - Zbornik »Kačić«, 1994.
- Dijaloški i dramski tekstovi*. Marko Marulić. Priredio i popratio bilješkama Nikica Kolumbić. Rječnik sastavio Milan Moguš. Split, Književni krug Split, 1994. (Sabrana djela Marka Marulića, knj. 10)
- Glasgowski stihovi*. Marko Marulić. Preveo i priredio Darko Novaković. 1999.
- Antologija. Izbor iz poezije i proze*. Marko Marulić. Sastavio Mirko Tomasović. 2000.

Cambridge Library

- Quinquaginta Parabole*. Venetiis per Laurentium de Rosis Teruisinum Venetiis industria francisci lucensis sacerdotis optimi, in edibus Petri Liechtenstein, impressor. MDXVII.

De humilitate et Gloria Christi Marci Marvli opvs. Impressit Venetiis Bernardinus de Vitalibus Venetus. MDXIX. Die XX. Iulij.

Evangelistarium. Basel 1519.

Evangelistarium. Köln 1529.

De institutione bene beateque. Köln 1530.

Evangelistarium. Köln 1532.

De institutione bene beateque. Solingen 1540.

Evangelistarium. Köln 1541.

Evangelistarium. Köln 1545.

Dialogo di Marco Marvlllo. Delle eccellenti uirtu, & marauigliosi fatti di Hercole. In Vinegia, appresso Battista & Stephano cugnati, Al Segno di S. Moise, MDXLIX.

Dictorum factorumque memorabilium, Paris (1585) 1586.

Dictorum factorumque memorabilium. Antwerpen 1593.

Trinity College Library? Cambridge

Dictorum factorumque memorabilium. Parisiis: Apud Hieronymum de Marnef, & Viduam Gulielmi Cauellat, sub Pelicano. 1586.

Cambridge University Library

Marci Maruli Quinquaginta parabole. 1520.

Opera di Marco Marulo Da Spalato circa l'institutione del buono, e beato vivere... /tradotta in lingua toscana da Maestro Remigio Fiorentino del ordine de' Predicatori. In Venetia, appresso Francesco Bindoni, MDLXIX.

Regvm Dalmatiae et Croatiae gesta.

u: Letopis Popa Dukljanina. Uredio Ferdo Šišić. Beograd-Zagreb, Zaklada tiskare narodnih novina, 1928.

Judita, s drvorezima i inicijalima iz drugog izdanja (1522). Predgovor napisao Mihovil Kombol. Tekst *Judite* i tumač Marcela Kušara revidirao Vjekoslav Štefanić. Zagreb 1950.

Davidias. Priredio Josip Badalić. Zagreb, JAZU, 1954. (Stari pisci hrvatski, knj. 31)

Judith. Translated from the Croatian by Henry R. Cooper, Jr. New York, Columbia University Press, 1991. (East European Monographs, No. CCCII)

Bodleiani Library of Oxford

Bene vivendi instituta typo Sanctorum. Basel 1513.

Evangelistarium. Basel 1519.

Epistola domini Marci Marvli Spalatensis ad Adrianvm. VI. pont. max. de calamitatibvs... Impressa Romae per Bernardinum de Vitalibus. Anno D. MDXXII.

Evangelistarium. Köln 1529.

Evangelistarium. Köln 1532.

Livro insigne das flores e perfeicoes das vidas dos gloriosos sanctos... Em Lisboa, em casa de Francisco Correa, Impressor de liuros, 1579. Com privilegio Real.

Dictorum factorumque memorabilium. Paris 1586.

Davidias. Priredio Josip Badalić. Zagreb, JAZU, 1954. (Stari pisci hrvatski, knj. 31)

Libar Marca Marula Splichianina V chomse usdarsi Istorija Sfete udouice Iudit u uersih haruacchi slojena. In Vinegia. Nel Anno del Signor MDXXI. Faksimilni pretisak u izdanju JAZU, Zagreb, MCML.

Judita, Suzana, Pjesme. Priredio Ivan Slamnig. Zagreb, Zora; Matica hrvatska, 1970.

National Library of Scotland - Edinburgh

Evangelistarium. Basel 1519.

Evangelistarium. Köln 1529.

Judith. Translated from the Croatian by Henry R. Cooper, Jr. New York. Columbia University Press, 1991. - xii + 147 str., 20 cm (East European Monographs, No. XXXII).

Pouke za čestit život s primjerima. Preveo i protumačio Branimir Glavičić. Zagreb, Globus, 1986. - LIII + 577 str., 29 cm.

University of Glasgow

Davidiadis libri XIV. E codice Tavrineni in Ivcem protvilit Miroslavvs Marcovich. Merida-Venezuela. Universidad de los Andes. 1957.

University Library of Manchester

Sechs Bücher Von gedächtniss würdigen Reden und Thatten. Dillingen, MDLXXXII. 68 + 964 str. 22 cm.